

jeg sad ikke i Udvalget, men alligevel modtog jeg som vistnok de allerfleste andre Medlemmer det bestemte Indtryk, at det ikke var muligt at gaa frem ad denne Vej. Naar der er Spørgsmaal om Fremskridt, saa forekommer det mig, at man ikke kan tvivle om, hvad Vej man skal gaa. Seg tilsaar, jeg vilde sætte megen Pris paa, om den høitærede Minister vilde under Sagens første Behandling udtale sit Standpunkt overfor os; jeg kjender det ikke, jeg har ikke havt Leilighed til at spørge Ministeren derom, inden jeg indleverede mit Forslag.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet: Ligesom jeg altid udtaler min Anskuelse overfor de Forslag, der foreligge, saaledes kan det ærede Medlem være overbevist om, at jeg ogsaa vilde have gjort det i nærværende Tilfælde; men det forekommer mig at være ganske naturligt først at høre Noget navnlig fra de ærede Forslagsstillere med Hensyn til de Forslag, som nu ere fremkomne, og navnlig med Hensyn til begge Forslag, som kunne betragtes som foreliggende. Naar jeg saaledes skal udtale mig — hvad selvfølgelig skal være meget kort — da kan jeg ganske øst, idet jeg henholder mig til den ærede Nigsdagsmand, der begyndte Forhandlingen, med Jøte sige, at der er talt saa Meget om denne Sag, og at den er bleven behandlet saa ofte baade mundtlig og paa Brint, at det ikke synes, at der kunde være Opfordring til, især paa det Standpunkt, hvorpaa vi nu ere — vi have jo flere Stadier tilbage, hvor der vil være Leilighed til atter at udtale sig — at gaa ind paa en udførlig Drøftelse, især naar man er gennemtrængt af den Lante, at det maa være usseligt ikke at spille nogen Lid. Jeg kunde supplere denne Ytring fra det ærede Medlem med at sige, at min Stilling til Sagen ganske vist maa være fuldstændig bekjendt fra, hvad der har foreligget. Og naar det ærede Medlem mente, at det skulde have nogen afgjørende Indflydelse, at der i Mellemtiden havde fundet Balg Sted, saa maa jeg sige, at dette ikke er Tilfældet. Jeg kan ikke vide, om disse Balg skulde give et større eller mindre Antal Stemmer, end der sidst falbt paa dette Forslag; men min Overbevisning om det Stadelige for Menighedslivet og det kirkelige Liv hos os i det Hele taget, ved at følge denne Vej, er tværtimod vorst meget stærkt i den Tid, som ligger imellem. Jeg har gjort Erfaringer i den Tid, og jeg holder mig overbevist om, at de ere lige saa gode og lige saa vel grundede som de ærede Medlemmers, og jeg er overbevist om, at dette Forslag i sit Grundprincip vil være saa urigtigt og saa skadeligt, at jeg ikke kan fratage min tidligere Overbevisning, og altsaa ikke vil kunne gaa ind derpaa. Naar det ærede Medlem maasse deri vil finde, at det i Dag stillede sig saaledes, som det blev trykt af et andet æret Medlem, at det havde viist sig, at Ministeriet

ikke var gaaet et Haarsbred fra sin Anskuelse, og naar det stilles saaledes op, som det af og til pleier at opstilles, at Ministeren opstillede aldeles bestemt og peremptorisk sin Mening og sagde: det er den, der absolut skal gjennemføres, og ikke visse Eftergivenhed i de forskjellige Punkter, som afvege fra, hvad der var fremkommet, og naar det ærede Medlem mente, at dette navnlig var gennemgaaende, naar man saa tilbage paa en længere Tid, og et betegnende Træk for Kirkestyrelsen over for Folkethinget, — saa tror jeg, at han feiler høilig, og jeg tror, at han ved at kaste Blikket til den anden Side nærmere vilde træffe det Rette, og der finde et Sted, hvor Fordringerne træde frem peremptorisk og stilles afgjørende op, saaledes, at hvis man ikke faaer det, man forlanger, saa vil Ingenting have. Dette er det Nye; hvad der derimod ikke er Nyt, men som har fundet sin Bestyrkelse ved flere Skridt, der ere foretagne af Ministeriet — og jeg tør sige navnlig for det Ministerium, som jeg har den Ære at forestaa — det er netop det, at komme ind paa forskellige Punkter, at strække sig saa vidt muligt for at komme ind. Dette har viist sig ved forskellige Leiligheder, og det har ogsaa viist sig ved denne Sag; men deraf følger naturligvis ikke, at naar et Forslag som dette kommer frem til Thinget — et Forslag, der ikke alene har fundet en overmaade grundig Drøftelse i den Kommission, der har været nedsat, og — man betragte den med hvilke Dine man vil, saa kan man dog ikke komme bort fra, at det er en samvittighedsfuld og alvorlig Drøftelse, der er foretagen af Mænd, der have Interesse for Sagen — men som ogsaa har vundet i Styrke ved der at blive støttet af en Majoritet — og dette Forslag ikke finder nogen Tilslutning her, hvor det opstilles, efterat det i det andet Thing ikke alene har fundet Tilslutning, men endog ogsaa enstemmig er bleven sendt til dette Thing, og der saa opstilles et ganske nyt og derfra forskjelligt Forslag, saa følger dog ikke af det, jeg nævnde som Ministerens Opgave, nemlig at vise sig indbefommende, at jeg da ikke skulde sige, at dette ny opstillede Forslag i grundvæsentlige Punkter er forskjelligt fra det, som jeg efter mit Kjendskab til de kirkelige Forhold vil kunne tilraade Hs. Majestet at gaa ind paa, og at jeg ikke skulde fastholde mit Standpunkt, medens der dog naturligvis paa den anden Side ikke deri ligger, at der fra min Side har været en aldeles absolut Fastholden ved det Standpunkt, som Ministeren oprindeligt har stillet sig paa. Og for at gjøre denne sidste Bemærkning lige overfor det Lovforslag, som staar paa Dagsordenen efter dette, vil jeg sige, at uagtet det ikke er et Forslag, som tiltaler mig, saa er der dog deri Tilslutningspunkter til Regeringens Forslag, som ogsaa den ærede Forslagsstiller har nævnt. Hans Forslag har dog været underkastet en alvorlig Drøftelse i sin Tid, da denne Sag specielt laa for. Jeg maa